

Asia: VN/23992/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitysluonnos laiksi eräiden valtion omistamien alueiden muodostamisesta soidensuojelualueiksi annetun lain (851/1988) muuttamisesta

Aluksi

Suomen Metsästäjäliitto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esitysluonnoksesta. Metsästäjäliitto pitää esitysluonnosta kokonaisuutena perusteltuna. Myönteistä ja perustuslain näkökulmasta tarpeellista on, että soidensuojelualueiden rauhoitussäännökset nostetaan asetustasolta lain tasolle ja saatetaan sääntelyteknisesti samalle tasolle muiden valtion luonnonsuojelualueiden kanssa.

Metsästäjäliitto korostaa, että sääntelyn valmistelussa tulee huomioida pääministeri Orpon hallitusohjelman linjaus, jonka mukaan metsästyksen ja luonnonsuojelun välistä vastakkainasettelua tulee torjua eikä metsästysmahdollisuuksia tule perusteettomasti kaventaa. Tällä linjauksella on keskeinen merkitys arvioitaessa nyt esitetyn sääntelyn vaikutuksia metsästyksen edellytyksiin luonnonsuojelualueilla.

Metsästyksen asema suojelualueilla ja lähtökohtainen sallittavuus

Metsästäjäliitto katsoo, että metsästyksen tulee lähtökohtaisesti olla sallittua valtion luonnonsuojelualueilla, mukaan lukien soidensuojelualueet, ellei toiminnasta aiheudu osoitettua ja merkittävää haittaa alueen suojeluperusteille. Metsästys on keskeinen osa suomalaista kulttuuria ja maaseudun elämänmuotoa sekä laajasti harjoitettu virkistyskäyttömuoto niillä alueilla, joita esitys koskee. Metsästyksen lähtökohtainen sallittavuus vahvistaa sääntelyn hyväksyttävyyttä ja toimivuutta alueilla, joilla metsästys on vakiintunut käyttömuoto.

Metsästäjäliitto pitää hyvänä, että esityksessä soidensuojelualueiden perustamistarkoitus kirjataan lakiin. Samalla Metsästäjäliitto katsoo, että metsästyksen asema tulee tunnistaa selkeämmin osana alueiden sallittuja käyttömuotoja rinnakkain retkeilyn, opetuksen ja tutkimuksen kanssa. Perustamistarkoituksen kirjaamisen tulee luoda ennakoitava oikeudellinen kehys, joka ei johda metsästyksen perusteettomaan kaventumiseen, vaan mahdollistaa kestävänsä metsästyskäytön jatkumisen alueiden suojelutavoitteita vaarantamatta.

Metsästyksen sääntely 8 §:n alueella ja sen ulkopuolella

Esityksen mukaan metsästyksestä säädettäisiin aiempaa tarkemmin metsästyslain 8 §:ssä tarkoitettujen alueiden ulkopuolella. Samalla soidensuojelualueiden rauhoitussäännökset ja rauhoitussäännöksistä poikkeamisen edellytykset tiukentuisivat. Metsästäjäliitto korostaa, että näistä muutoksista huolimatta metsästyksen lähtökohdan tulee säilyä sallivana.

Esityksen mukaan metsästys säilyy sallittuna metsästyslain 8 §:ssä tarkoitetuilla alueilla suoraan lain nojalla, mutta muilla alueilla metsästys edellyttäisi jatkossa Metsähallituksen viranomaislupaa. Metsästäjäliitto pitää välttämättömänä, että lain sanamuodosta ja perusteluista käy yksiselitteisesti ilmi, että metsästyksen lähtökohta säilyy sallivana ja että mahdolliset rajoitukset ovat poikkeuksellisia, perusteltuja ja suhteellisia.

Metsästäjäliitto pitää lisäksi tärkeänä, että sääntely erottaa selkeästi toisistaan metsästyslain 8 §:n alueella sijaitsevat soidensuojelualueet ja ne alueet, jotka sijaitsevat tämän alueen ulkopuolella. Tämä on tarpeen oikeusvarmuuden vuoksi sekä sen varmistamiseksi, ettei lain muotoilu synnytä tulkintaa siitä, että metsästyksen sallittavuus 8 §:n alueella olisi tarkoitettu sidottavaksi tapauskohtaiseen lisäharkintaan.

Lupakäytännöt ja hallinnollisen mallin selkeys

Metsästäjäliitto katsoo, että esityksessä kuvattu metsästyksen ohjausmalli metsästyslain 8 §:n alueen ulkopuolella sisältää riskin hallinnollisesti raskaasta kaksitasoisesta menettelystä. Mikäli

metsästyksen sallittavuus ja metsästyslupien myöntäminen käsiteltäisiin erillisissä prosesseissa, muodostuisi järjestelmästä tarpeettoman monimutkainen ja vaikeasti ennakoitava.

Metsästäjäliitto katsoo, että metsästyksen ohjaus ja lupakäytännöt tulisi toteuttaa yhden selkeän toiminnallisen kokonaisuuden puitteissa siten, että metsästyksen järjestäminen on metsästäjälle ymmärrettävää ja hallinnollisesti sujuvaa. Tämä voidaan toteuttaa Metsähallituksen sisäisenä yhtenäisenä prosessina ilman päällekkäisiä lupavaiheita.

Metsästys, perustamistarkoitus ja yhteensovittaminen

Esityksessä korostetaan, ettei metsästys saa vaarantaa suojelualueen perustamistarkoitusta eikä suojeluperusteita. Metsästäjäliitto korostaa, että monilla esityksen kohteena olevilla soidensuojelualueilla metsästys on ollut pitkäaikaista, kestävää ja vakiintunutta ilman, että se on vaarantanut alueiden keskeisiä suojelutavoitteita.

Tämän vuoksi Metsästäjäliitto katsoo, että metsästyksen ja suojeluarvojen yhteensovittaminen voidaan lähtökohtaisesti toteuttaa alueellisessa hoito- ja käyttösuunnittelussa. Tällöin mahdolliset paikalliset rajoitustarpeet voidaan huomioida joustavasti ilman, että metsästyksen yleinen sallittavuus siirretään laajasti tapauskohtaiseen lupaharkintaan.

Metsästystä koskevan pykälän muotoilu

Metsästäjäliitto katsoo, että lakiehdotuksen metsästystä koskevan pykälän muotoilu vaatii täsmentämistä. Säännöksen tulee olla yksiselitteinen ja selkeästi ilmaista, millä alueilla metsästys on suoraan sallittua ja missä tilanteissa sitä ohjataan tarkemmin. Erityisen tärkeää on välttää tulkinta, jonka mukaan metsästys olisi yleisesti poikkeusluvanvaraista toimintaa. Metsästyksen tulee ilmetä laissa ensisijaisesti sallittuna toimintana, jota rajoitetaan vain silloin, kun siihen on selvästi perusteltu tarve.

Lupamenettelyn sujuvoittaminen

Mikäli metsästyksen järjestäminen osalla alueista perustuu lupamenettelyyn, lupajärjestelmän tulee olla sujuva ja ennakoitava. Lupien tulee olla pääsääntöisesti pitkäkestoisia ja kattavia, jotta ne mahdollistavat metsästyksen jatkuvuuden ilman toistuvaa hallinnollista käsittelyä.

Lupaharkinnan tulee perustua selkeisiin ja yhtenäisiin kriteereihin, ja sen tulee ottaa huomioon alueelliset riistataloudelliset olosuhteet sekä vakiintunut metsästyskäytäntö. Lisäksi

lupamenettelyssä on varmistettava, että vahinkoperusteisiin tilanteisiin reagoiminen on mahdollista ilman viivästyksiä.

Lopuksi

Metsästäjäliitto pitää esitysluonnosta kokonaisuutena perusteltuna ja sääntelyteknisesti tarpeellisenä. Rauhoitussäännösten nostaminen lain tasolle, sääntelyn yhdenmukaistaminen ja perustamistarkoituksen kirjaaminen ovat oikeansuuntaisia ratkaisuja.

Samanaikaisesti Metsästäjäliitto korostaa, että metsästyksen tulee olla lähtökohtaisesti sallittua soidensuojelualueilla ja että sääntelyn tulee turvata metsästyksen käytännön jatkuvuus. Jatkovalmistelussa on tarpeen täsmentää metsästystä koskevaa sääntelyä, selkeyttää menettelyjä ja varmistaa, että järjestelmä on käytännössä toimiva eikä aiheuta tarpeetonta hallinnollista kuormitusta.

Metsästäjäliitto pitää tärkeänä, että sääntelyn jatkovalmistelussa noudatetaan hallitusohjelman linjausta seuraavasti:

”Metsästyksen ja luonnonsuojelun välistä vastakkainasettelua torjutaan, eikä metsästysmahdollisuuksia kavenneta perusteetta esimerkiksi luonnonsuojelualueilla. Metsästäjien tekemä riistanhoitotyö on tärkeä osa luonnonsuojelua ja parantaa luonnon monimuotoisuutta.”

Suomen Metsästäjäliitto ry

Grenfors Ere
Suomen Metsästäjäliitto